

EB-Történelem - Második felvonás: magyar bronz, spanyol arany

2012 április 29. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

A nagy hiányzó

Tizenhárom évesen már a Fraser gyár csapatában rúgja a labdát, 16 évesen leigazolja a moszkvai Torpedo.

Tizenhét évesen debütál a szovjet felnőttválogatottban, 18 évesen szovjet gólkirály, 19 évesen olimpiai bajnok, húszévesen – 1957 végén – hetedik a France Football Aranylabda-szavazásán. Övé a világ. Pontosabban: az övé lehetne...

A hruscsovi enyhülés ugyanis kifejezetten rossz hatással van karrierjére, amely 1958-ban kettétörik. Nemi erőszak vádjával – közvetlenül a svédországi világbajnokság előtt! – 12 évre a gulágra küldik. Hiába? a szovjet futball üdvöskéje, hiába? a majdani „ orosz Pelé”, nincs mese, bűnhődni kell. Volt, ki „segítse” az ügyészség és a bíróság munkáját: a Komszomolszkaja Pravda hónapok óta lejárató kampányt folytatott ellene, az olyan írásokkal, mint a „Sztrelcov még csak húszéves, de máris romlott személyiség”, vagy „A kisfiú beképzelt; nem az edző parancsol már, ő dirigál neki”. Nem volt mindazonáltal szent, dohányzott, néha tajtrészegre itta magát, néha verekedett is, de nemi erőszakkal vádolni azért túlzás volt (már csak azért is, mert az őt feljelentő hölgy, Marina Lebegyeva szemtanúk állítása szerint önszántából keveredett vele alkalmi románcba azon a májusi éjszakán).

Eduard Sztrelcov így kihagyta az 1958-as vb-t, csakúgy, mint az utána következő Eb-t meg az utáni chilei vb-t is, mígnem 1963 februárjában szabadult. Nem mehetett azonban a spanyolországi tornára, sőt egyetlen futballpályára sem 1965-ig – maximum a ZIL-gyárba, ahova egyszer melósként dolgozni járt. Amint visszatért a Torpedóba, bajnoki címet nyert a csapattal, majd 1968-ban kupagyőztes lett vele. Teljes rehabilitációjára az 1967-es és 1968-as évben került sor, midőn az év játékosának választották hazájában. Visszatért a válogatottba is, de a sors úgy hozta végül, hogy egyetlen nagy tornára sem juthatott ki. Pedig ha játszik 1964-ben...

A Nemzeti Sport Online az olvasó elé tárja az eddigi 13 kontinenstorna eseményeit. Sorozatunk második részében a második Európa-bajnokság, az 1964-ben is még Európai Nemzetek Kupája néven futó viadal történetét elevenítjük fel zanzásítva.

Az első ENK-hoz hasonlóan a sorozat második „része” is egyenes kieséses rendszerben zajlott, a kvalifikációk végén pedig csak négy együttes maradt állva a 29-ből. Igen, a huszonkilencből, a 33 UEFA-tagországból ugyanis további tucatnyi határozott úgy 1960-hoz képest, hogy benevez a kontinenstornára.

Csupán a ciprusi, a finn, a skót és a nyugatnémet (!) nemzeti csapat (illetve az őt küldő szövetség) gondolta úgy, hogy nem kér az eseményből. Görögország meg utóbb visszalépett, mivel azzal az Albániával kellett volna megmérkőznie az első fordulóban, amellyel politikai értelemben hadban állt 1912 óta...

A magyar válogatott a walesiek (3:1 – Albert Flórián, Tichy Lajos és Sándor Csikar góljával; 1:1 – Tichy), a Sós Károly által felkészített NDK-beliek (2:1 – Bene Ferenc, Rákosi Gyula; 3:3 – Bene, Sándor, Solymosi Ernő) és a franciák (3:1 – Tichy 2, Albert; 2:1 – Sipos Ferenc, Bene) testén keresztül egészen a spanyolországi négyes döntőig menetelt, ahol éppen a házigazdákkal kellett megküzdenie a fináléba kerülésért.

BENE DÖNTETLENRE MENTETT, AMANCIO DÖNTÖTT

Baróti Lajos szövetségi kapitány 1962-re remek gárdát faragott a válogatottból, meglehet, kezére játszott az átlagon felüli minőséget képviselő felhozatal. A régieken (*Mátrai Sándor, Sárosi László, Sipos Ferenc, Tichy Lajos, Fenyvesi Máté, Göröcs János, Albert Flórián* és mindenekelőtt *Sándor Károly*) kívül olyan ifjú klasszisokat épített be a csapatba, mint *Farkas János, Mészöly Kálmán, Rákosi Gyula*, vagy *Bene Ferenc*, utóbbit később a „Chile utáni idők legnagyobb magyar felfedezettjeként” tartottak számon.

1964-re aztán megérkezett *Varga Zoltán* és a nagyválogatottban rutinalannak számító „állandó” olimpikon, *Novák Dezső* is. A ferencvárosi összekötő abszolút újoncként utazott el Spanyolországba.

Baróti gárdájára nehéz feladat várt az elődöntőben: a hazai szurkolók által támogatott spanyol válogatott. A 36. évében járó Sándor kimaradt a csapatból, Göröcs a keretben sem volt, az 1962-es vb-n megcsodált támadóötösből csak Albert, Tichy és Fenyvesi maradt meg hírmondónak.

A magyarokat mégsem a „régik” csatárok húzták ki (időlegesen) a pácból, hanem az új fiúnak számító Bene, aki Jézus Mária Pereda első félidőben szerzett gólját a 85. percben kiegyenlítette, hosszabbításra mentve a találkozót. A ráadásban aztán sokáig nem bírtak egymással a felek, mígnem öt perccel a vége előtt Amancio, a Real Madrid szélsője bevitte a győztes találatot. Sokat elárul a mérkőzésről, hogy Magyarország legjobbjai az élete formájában védő Szentmihályi Antal volt.

A másik elődöntőben a címvédő szovjetek biztosan, 3:0-ra győztek Dánia ellen, és Gavriil Kacsalin után Konsztantyin Beszkov kapitánnyal is bejutottak a fináléba.

FRANCO BOLDOG – MARCELINO BEFEJELTE

A harmadik helyért zajló összecsapás előtt Baróti öt helyen is változtatott csapatán: Mátrai helyett Novák lett a jobb hátvéd, Sárosi helyett Ihász Kálmán a bal hátvéd, Solymosi bekerült a fedezetsorba, elől Farkas és Varga alkotta a jobbszárnyat, Bene pedig balösszekötőbe került az elődöntőben fásultan mozgó Tichy helyére. A mester elképzelése bevált, az együttes – ezúttal is 120 perces csatára kényszerülve – 3:1-re legyőzte a dánokat. Jellemző futballunk akkori erejére, hogy a bronznak nem igazán örült a hazai közvélemény...

Az újfent remekül mozgó Bene már korán vezetést szerzett, de (a kevés dán akció egyikéből) Carl Bertelsen a 82. percben egalizált – jöhetett a hosszabbítás. A magyarok felpörögtek a ráadásra, noha az első játékrészben nem született gól, a másodikban már igen, kettő is. Előbb Novák értékesítette az Albert buktatásáért megítélt tizenegyest, majd ismét a ferencvárosi bekk volt elemében, szabadrúgásból bevéve Leif Nielsen kapuját. Ami négy évvel korábban elmaradt a selejtezőben, az most nem maradhatott el a fináléban: Spanyolország farkasszemet nézett a Szovjetunióval, amely játékosainak és vezetőinek a torna előtt beutazási vízumot kellett adnia.

Bene a hajrában egalizált a spanyolok elleni Eb-elődöntőben, de a hosszabbítás a házigazdák javára döntött (Fotók: Imago)

*Magyarok a legjobb góllövők között és a torna legjobb csapatában. A négyes döntő legeredményesebb mesterlövésze két magyar játékos lett Peredával holtversenyben: **Bene Ferenc** és **Novák Dezső**, akárcsak a spanyol támadó, egyaránt két gólt szerzett. (Érdekesség, hogy ha beleszámítjuk a selejtezőket is, akkor már a dán Ole Madsen a gólkirály hét találattal, megelőzve a 4-4 gólos Amanciót, Viktor Ponyegyelynyiket és Benét.) Nem meglepő: mindhárom gólkirály helyet kapott a torna csapatában, amelybe hat spanyol, három magyar és két szovjet került be. A harmadik magyar **Albert Flórián** volt, aki, bár nem talált a kapuba Spanyolországban, klasszis módjára futballozott. A szovjet páros, Lev Jasin és Valentyin Ivanov azt a bravúrt mondhatta magáénak, hogy újrázott – 1960 után csak ők kerültek be ismét a torna legjobb tizenegyébe.*

Franco tábornok természetesen ott feszített a Santiago Bernabéu díszpályájában, s elégedetten nyugtázta, amint a hatodik percben Pereda vezetést szerez a házigazdáknak. Az már kevésbé volt a komcsigylölő diktátor ínyére, hogy Galimdzan Huszainov két percre rá kiegyenlített – ha rajta múlt volna, az egész szbornáját hazazavarta volna.

Ezt követően sokáig unalmas mezőnyjáték folyt a gyepen, de a hajrára összeszedték magukat a spanyolok. Előbb Pereda ért el lesgólt, majd egy tizenegyest nem fűjtak be a Villalonga-alakulatnak, ám a 84. percben megint villant Pereda: pontos beadását Marcelino szép mozdulattal, elvetődve juttatta Lev Jasin hálójába. Franco olyan boldog volt, mintha legalábbis nyerzte volna meg az Európa-bajnokságot...

2. EURÓPA-BAJNOKSÁG (ENK), SPANYOLORSZÁG (1964. JÚNIUS 17–21.)

Spanyolország:
Mac
Magyarország: Szentmihályi – Mátrai, M
G: Per

Barce
G: Voronyi

Magyar
Bar
Magyarország: Szentmihályi – Novák, M
G: Bene (11.), Novák

Spa
Mac

Spanyolország: Iribar – Rivilla, Olivella

Szovjetunió: Jasin – Susztyikov, Seszt

G: Pere

Gólkirály: Bene, M

A torna csapata: Jasin (Szovjetunió) – Rivi

(Spanyolország), V. Ivanov (Szovjetunió) –

Suárez

nso.hu - Hegyi Tamás

Ajánló